IV

(Rättsakter som antagits före den 1 december 2009 enligt EG-fördraget, EU-fördraget och Euratomfördraget)

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 17 juni 2009

om den ordning för att konsolidera stora skulder hos jordbrukskooperativ och företag som har genomförts i Lazioregionen (Italien) i enlighet med regional lag nr 52/1994 och som har återfinansierats genom artikel 257 i regional lag nr 10 av den 10 maj 2001

[delgivet med nr K(2009) 4525]

(Endast den italienska texten är giltig)

(2010/27/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

efter att i enlighet med den artikeln ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

(1) Genom en skrivelse av den 11 september 2001, som registrerades den 13 september 2001, anmälde Italiens ständiga representation vid Europeiska unionen texten i artikel 257 i regional lag nr 10 av den 10 maj 2001 om ändring av artikel 2 i regional lag nr 52 av den 31 oktober 1994 till kommissionen i enlighet med artikel 88.3 i EG-fördraget.

(2) Italiens ständiga representation vid Europeiska unionen översände genom en skrivelse av den 19 april 2002, som registrerades den 22 april 2002, den ytterligare information som kommissionen i en skrivelse av den 9 november 2001 hade begärt av de italienska myndigheterna om de ovannämnda bestämmelserna.

(3) Efter att ha granskat denna information uppmanade kommissionen genom en skrivelse av den 17 juni 2002 de italienska myndigheterna att översända ytterligare information inom fyra veckor.

(4) Eftersom kommissionen ännu inte hade fått något svar när den angivna tidsfristen i skrivelsen av den 17 juni 2002 hade löpt ut, skickade den en ny skrivelse av den 19 augusti 2003 med en skyndsam begäran om den tidigare efterfrågade informationen.

(5) Italiens ständiga representation vid Europeiska unionen översände genom en skrivelse av den 23 oktober 2003, som registrerades den 29 oktober 2003, den ytterligare information som kommissionen hade begärt av de italienska myndigheterna i skrivelsen av den 17 juni 2002.

(6) Genom en skrivelse av den 11 december 2003 informerade kommissionen Italien om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget i fråga om bestämmelserna i artikel 257 i regional lag nr 10 av den 10 maj 2001 (nedan kallad *lag nr 10/01*) och det stöd som betalats ut mellan den 1 januari 1998 och den 20 maj 2001 (dagen för ikraftträdandet av lag nr 10/01) inom ramen för den stödordning som skulle ha återfinansierats genom det budgetanslag som föreskrevs i den artikeln ([1]).

(7) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* ([2]). Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med synpunkter.

(8) Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från berörda parter. De italienska myndigheterna träffade emellertid tjänstemän från kommissionen för att göra förtydliganden i fråga om kommissionens synpunkter efter det att förfarandet i enlighet med artikel 88.2 i EG-fördraget hade inletts.

(9) Genom ett e-brev av den 3 april 2009 översände Italiens ständiga representation vid Europeiska unionen en skrivelse till kommissionen från de italienska myndigheterna med en sammanfattning av de diskussioner som förts vid det mötet.

([1]) Skrivelse SG (2003) D/233340.
([2]) EUT C 15, 21.1.2004, s. 28.

II. **BESKRIVNING**

Den anmälda åtgärden

(10) I artikel 257 i lag nr 10/01 fastställs att det ska beviljas ett extra anslag på 400 miljoner italienska lire (206 583 euro) för att finansiera de ränterabatter på lån på femton år som beviljats för dyra lån som tagits av jordbrukskooperativ och konsortier eller företag enligt bestämmelserna i regional lag nr 52 av den 31 oktober 1994 (nedan kallad *lag nr 52/94)* efter ändring genom regional lag nr 13 av den 29 april 1996 (nedan kallad *lag nr 13/96*). Artikel 257 innebär också en ändring av artikel 2 i regional lag nr 52/94 genom att målgruppen för det stöd som avses i denna utvidgas till att omfatta stora skulder som löper den 31 december 2000. Slutligen omfattar artikeln en klausul som innebär att det föreskrivna stödet endast kan genomföras efter offentliggörandet i *Bollettino ufficiale della Regione Lazio* [Lazioregionens officiella bulletin] av ett positivt resultat av kommissionens granskning i enlighet med artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget.

Den rättsliga grunden ändras genom den anmälda åtgärden

(11) Lag nr 52/94, som utgör den rättsliga grunden för konsolideringen, omfattade följande bestämmelser:

a) Stöd till kooperativ och konsortier i form av en räntesubvention på lån på femton år i syfte att konsolidera stora skulder till följd av lån som inte omfattas av offentligt stöd (artikel 1.1).

b) Stöd till jordbruksföretag i form av en räntesubvention på lån på femton år i syfte att konsolidera stora skulder till följd av redan gjorda investeringar (artikel 1.2).

c) Stöd i form av bidrag till kooperativ och konsortier vid sammanslagningar med eller övertaganden av andra kooperativa organ, som skulle täcka upp till 50 procent av skulderna i de berörda kooperativens eller konsortiernas balansräkningar, i syfte att betala av dessa skulder (artikel 4).

d) Stora skulder definierades som skulder till följd av kortfristiga, medelfristiga och långfristiga banklån som erhållits utan offentligt stöd och som löpte vid dagen för lagens ikraftträdande.

(12) Kommissionen inledde granskningsförfarandet i enlighet med artikel 88.2 (tidigare artikel 93) i EG-fördraget med avseende på det stöd som föreskrevs genom lagen i fråga ([3]), eftersom den tvivlade på att stödet uppfyllde de kriterier som användes vid tidpunkten för kommissionens analys.

([3]) Ärende C 43/95 (ex NN 73/94) (EGT C 327, 7.12.1995, s. 9).

(13) Enligt dessa kriterier betraktade kommissionen den här formen av bidrag som driftsstöd, vilket i princip endast kunde anses vara förenligt med den gemensamma marknaden om följande tre villkor var uppfyllda:

a) Stödet måste avse stora skulder till följd av lån som hade tagits för att finansiera investeringar som redan hade genomförts.

b) Det sammanlagda beloppet av eventuellt stöd som beviljades när lånet togs och det aktuella stödet fick inte överskrida den procentandel som kommissionen generellt godkänner, dvs.

— för investeringar i den primära jordbrukssektorn 35 procent, eller 75 procent i mindre gynnade områden i den mening som avses i rådets direktiv 75/268/EEG ([4]),

— för investeringar i sektorn för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter 55 procent (eller 75 procent i mål 1-områden) för projekt som var förenliga med sektorsprogrammen eller med något av målen i artikel 1 i rådets förordning (EEG) nr 866/90 ([5]) och 35 procent (eller 50 procent i mål 1-områden) för andra produkter som inte var uteslutna på grundval av urvalskriterierna i punkt 2 i bilagan till kommissionens beslut 90/342/EEG ([6]) (eller kommissionens beslut 94/173/EEG ([7]).

c) Det aktuella stödet fick endast betalas ut efter förändringar i räntorna på de nytagna lånen, för att ta hänsyn till variationer i räntekostnader (i sådana fall fick stödbeloppet högst vara lika med kostnaden för sådana förändringar) eller avse jordbruksföretag som kunde lämna lönsamhetsgarantier, särskilt om de finansiella bördorna till följd av de befintliga lånen var sådana att de skadade företagen eller tvingade dem i konkurs.

(14) Efter det att förfarandet hade inletts ändrade de italienska myndigheterna lag nr 52/94 genom lag nr 13/96, vilket gjorde det möjligt för kommissionen att avsluta förfarandet genom att konstatera att stödet i den ändrade utformningen var förenligt med den gemensamma marknaden ([8]).

([4]) EGT L 128, 19.5.1975, s. 1.
([5]) EGT L 91, 6.4.1990, s. 1.
([6]) EGT L 163, 29.6.1990, s. 71.
([7]) EGT L 222, 20.9.1995, s. 19.
([8]) Skrivelse SG (96) D/3465 av den 29 mars 1996.

(15) Följande ändringar gjordes i ordningen genom lag nr 13/96:

a) Stödet på upp till 50 procent av de skulder som tagits upp i ett kooperativs balansräkning vid sammanslagning eller övertagande avskaffades.

b) Stöd för konsolidering av stora skulder hos kooperativ och konsortier (artikel 1.1 i lag nr 52/94) och stöd till företag (artikel 1.2) får endast beviljas för att konsolidera skulder till följd av genomförda investeringar.

c) Stödet får endast avse en del (andel) av investeringen, nämligen 80 procent för kooperativ och 65 procent för jordbruksföretag.

d) Stödet får endast beviljas inom ramen för de belopp som generellt godkänts av kommissionen i fråga om det sammanlagda beloppet av eventuellt stöd när lånet togs och det aktuella stödet, dvs. 35 procent (75 procent i mindre gynnade områden i den mening som avses i direktiv 75/268/EEG) för investeringar i den primära jordbrukssektorn och 55 procent för investeringar i sektorn för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter.

e) Stödet i fråga får endast avse jordbruksföretag eller kooperativ som kan ge lönsamhetsgarantier, särskilt om de finansiella bördorna till följd av de befintliga lånen är sådana att de kan skada företagen eller tvinga dem i konkurs.

(16) Stödordningen, som godkändes mot bakgrund av dessa ändringar, förblev oförändrad tills kommissionen beslutade att inleda det förfarande som avses i artikel 88.2 i EG-fördraget med avseende på bestämmelserna i artikel 257 i lag nr 10/01.

III. **INLEDANDE AV FÖRFARANDET I ENLIGHET MED ARTIKEL 88.2 I EG-FÖRDRAGET**

(17) Kommissionen inledde det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget i fråga om bestämmelserna i artikel 257 i lag nr 10/01 och det stöd som betalats ut mellan den 1 januari 1998 och den 20 maj 2001 (dagen för ikraftträdandet av lag nr 10/01) inom ramen för den stödordning som skulle ha återfinansierats genom det budgetanslag som föreskrivs i den artikeln, eftersom kommissionen tvivlade på att det aktuella stödet var förenligt med den gemensamma marknaden, särskilt med avseende på följande:

a) Anslaget enligt artikel 257 i lag nr 10/01 var tänkt att finansiera en stödordning för konsolidering av stora skulder hos jordbruksföretag och kooperativ, som kommissionen hade godkänt 1996 på grundval av särskilda villkor i fråga om undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter. Dessa villkor kunde tillämpas på jordbrukssektorn i stället för bestämmelserna i gemenskapens riktlinjer från 1994 för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter ([9]) (nedan kallade *1994 års riktlinjer*), vilket uttryckligen föreskrivs i riktlinjerna.

b) 1994 års riktlinjer ersattes av gemenskapens riktlinjer från 1997 för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter ([10]) (nedan kallade *1997 års riktlinjer*), där det fastställdes nya villkor som skulle tillämpas på jordbrukssektorn. Stödordningen borde ha anpassats efter dessa nya villkor med verkan från den 1 januari 1998, men den tillgängliga informationen gör det inte möjligt att fastställa om detta verkligen har skett.

c) 1997 års riktlinjer ersattes i sin tur av gemenskapens riktlinjer från 1999 för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter (nedan kallade *1999 års riktlinjer*), vilket den aktuella stödordningen också borde ha anpassats efter.

d) Inga av de aktuella uppgifterna gjorde det möjligt att avgöra huruvida ordningen i fråga hade anpassats efter villkoren i 1999 års riktlinjer.

e) Mot denna bakgrund verkade det tveksamt om det stöd som beviljats mellan den 1 januari 1998 och den 20 maj 2001 (dagen för ikraftträdandet av lag nr 10/01) och användningen av de anslag som föreskrivs i artikel 257 i lag nr 10/01 var förenliga med den gemensamma marknaden.

IV. **SYNPUNKTER FRÅN DE ITALIENSKA MYNDIGHETERNA**

(18) Genom en skrivelse av den 2 juli 2004, registrerad den 7 juli 2004, översände Italiens ständiga representation vid Europeiska unionen de italienska myndigheternas synpunkter till kommissionen i fråga om det förfarande som hade inletts i enlighet med artikel 88.2 i EG-fördraget angående bestämmelserna i artikel 257 i lag nr 10/01 och det stöd som hade betalats ut mellan den 1 januari 1998 och den 20 maj 2001 (dagen för ikraftträdandet av den regionala lagen) inom ramen för den stödordning som skulle ha återfinansierats genom det budgetanslag som föreskrevs i den artikeln.

([9]) EGT C 368, 23.12.1994, s. 12.
([10]) EGT C 283, 19.9.1997, s. 2.

(19) I sin skrivelse meddelade de italienska myndigheterna först att de drog tillbaka sin anmälan av artikel 257 i lag nr 10/01 och att ett förfarande hade inletts för att upphäva den, samtidigt som myndigheterna konstaterade att inga genomförandeåtgärder hade antagits och att inget stöd hade betalats ut i enlighet med den artikeln.

(20) De italienska myndigheterna betonade också att kommissionen i skrivelsen om godkännande av lag nr 52/94 hade konstaterat att stödet i fråga uppfyllde de kriterier som var tillämpliga på det och därför kunde omfattas av det undantag som anges i artikel 92.3 c (nu artikel 87) i EG-fördraget, eftersom åtgärderna syftade till att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, utan att påverka handeln i negativ riktning i en omfattning som stred mot det gemensamma intresset. Kommissionen hade inte hänvisat till gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter.

(21) De ansåg, vilket också framgår av korrespondensen med kommissionen mellan 1994 och 1996, att det var uppenbart att målet för lag nr 52/94 var att undvika situationer där jordbruksföretag när de investerade ställdes inför räntesatser som var betydligt högre än marknadsräntorna till följd av fluktuationer i räntekostnaderna, och därmed hamnade i svårigheter. Dessutom garanterade den regionala myndigheten i Lazio alltid att mottagarföretagens lönsamhet skulle kontrolleras, särskilt i fråga om de återhämtningsplaner som dessa skulle överlämna i enlighet med lag nr 52/94, med ändringar.

(22) Därför hävdade de italienska myndigheterna att stödet enligt lag nr 52/94 kunde omfattas av det undantag som anges i artikel 87.3 c i EG-fördraget.

(23) I sin skrivelse av den 2 juli 2004 frågade de italienska myndigheterna om det i det aktuella fallet, när det gällde undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter, kunde vara möjligt att det stöd som betalats ut mellan 1998 och 2000 ([11]) för lån som löpte den 5 december 1994 omfattades av punkt 2.5 i 1997 års riktlinjer, dvs. ”riktlinjerna påverkar inte heller tillämpningen av stödprogram som godkänts för andra syften än undsättning eller omstrukturering, såsom regional utveckling, utveckling av SMF”, eftersom de åtgärder som föreskrivs i lag nr 52/94 hade godkänts som åtgärder avsedda att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, utan att påverka handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.

(24) Slutligen förklarade de italienska myndigheterna följande, som svar på punkt 29 i skrivelsen av den 11 december 2003 (se fotnot 1), där kommissionen uppmanade de italienska myndigheterna att översända en serie beslut av den regionala myndigheten i Lazio samt utdrag ur samtliga finanslagar som antagits med verkan från och med den 1 januari 1998, för att kommissionen skulle kunna fastställa det exakta värdet av de anslag som öronmärkts varje år för att finansiera den aktuella ordningen:

a) Den enda finansiering som beslutats för lag nr 52/94 var den som föreskrivs i den lagen och som återgavs i 1995 års regionala budget ([12]).

b) Betalningsbemyndigandena trädde i kraft först 1996, efter det att lagen hade godkänts av kommissionen.

c) Följaktligen finansierades stödet till de företag som uppfyllde villkoren i lag nr 52/94 genom medel som hade frigjorts tack vare besparingar på grund av de sänkta räntesatserna och den stränga tillämpningen av lagen, utan att det krävdes några kompletterande budgetanslag.

d) Lazioregionens stöd till jordbruksföretag gällde enbart banklån som var knutna till genomförda investeringar och som hade tagits upp senast den 5 december 1994, med hänsyn till att Italien under 1994, liksom tidigare år, hade en av de högsta räntorna i EU:s medlemsstater.

(25) I den skrivelse som skickades till kommissionen den 3 april 2009 förklarade de italienska myndigheterna att samtliga ansökningar om stöd inom ramen för ordningen hade lämnats in före den 1 januari 1998.

V. **BEDÖMNING**

(26) Enligt artikel 87.1 i EG-fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

(27) Åtgärden i fråga uppfyller denna definition i så måtto att den gynnar vissa företag (dem med stora skulder inom jordbrukssektorn) och kan påverka handeln, med tanke på Italiens ställning inom sektorn för jordbruksproduktion (under 2006 var Italien t.ex. den tredje största producenten av nöt- och kalvkött och den största tomatproducenten inom EU).

([11]) De italienska myndigheterna hänvisade till 2000 och inte till 2001, eftersom inget stöd hade beviljats efter 2000.

([12]) Detta belopp uppgick till 4 000 000 000 italienska lire (2 061 856 euro). Mellan 1998 och 2000 uppgick det beviljade stödets totala värde till 1 400 000 000 italienska lire (721 650 euro).

(28) I de fall som anges i artikel 87.2 och 87.3 i EG-fördraget kan emellertid sådana åtgärder genom undantag betraktas som förenliga med den gemensamma marknaden.

(29) Med hänsyn till den typ av ordning som berörs i detta fall är det endast det undantag som anges i artikel 87.3 c i EG-fördraget som kan komma i fråga. Enligt den artikeln kan stöd anses vara förenligt med den gemensamma marknaden när det syftar till att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.

(30) Innan kommissionen undersöker om detta undantag är tillämpligt vill den påpeka att de italienska myndigheterna i sin skrivelse av den 2 juli 2004, efter det att förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget hade inletts, hävdade att förfarandet för att upphäva artikel 257 i lag nr 10/01 hade inletts och att inget stöd hade betalats ut i enlighet med den artikeln. Genom ett telexmeddelande av den 20 september 2005 uppmanade kommissionen de italienska myndigheterna att översända bevis för att artikel 257 i lag nr 10/01 hade upphävts.

(31) Kommissionen tog emot ett svar på telexmeddelandet genom en skrivelse av den 16 juli 2008 där det bekräftades att de ifrågasatta bestämmelserna i artikel 257 i lag nr 10/01 hade upphävts genom artikel 27.2 i regional lag nr 4 av den 28 april 2006 och att artikeln i vilket fall som helst inte hade tillämpats sedan förfarandet i enlighet med artikel 88.2 i EG-fördraget hade inletts. Dessutom meddelade de italienska myndigheterna att de drog tillbaka anmälan av artikel 257 i skrivelsen av den 2 juli 2004.

(32) Därför har kommissionen ingen anledning att fortsätta sin undersökning av bestämmelserna i artikel 257 i lag nr 10/01 och kan avsluta sitt granskningsförfarande.

(33) När det gäller huruvida undantaget enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget kan tillämpas på det stöd som beviljats mellan den 1 januari 1998 och den 31 december 2000 (se fotnot 11), konstaterar kommissionen att de italienska myndigheterna i sina synpunkter efter det att förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget inleddes och under det efterföljande mötet förklarade att stödet i fråga finansierats uteslutande med belopp som förts in i budgeten för ordning C 43/95, som hade godkänts av kommissionen (se skäl 24). Av de italienska myndigheternas skrivelse av den 3 april 2009 framgår också att samtliga stödansökningar hade lämnats in före den 1 januari 1998 (se skäl 25).

(34) Eftersom dessa förklaringar visar att de belopp som använts mellan 1998 och 2000 redan omfattades av ett kommissionsbeslut och att inga ansökningar lämnades in efter den dag då eventuella nya ansökningar måste följa de nya bestämmelserna om stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter (se skäl 17), har kommissionen inte längre någon anledning att fatta något nytt beslut på grundval av bestämmelserna om tillämplighet av undantaget enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget på det stöd som beviljats mellan 1998 och 2000, vilket i praktiken är en fortsättning av finansieringen till följd av stödansökningar som lämnats in före den 1 januari 1998, som uppfyllde de villkor som anges i skäl 15 och som redan hade godkänts av kommissionen (se skäl 14). Det förfarande som inletts i fråga om det stöd som beviljats mellan 1998 och 2000 kan alltså också avslutas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det förfarande enligt artikel 88.2 i EG-fördraget som inleddes genom en skrivelse av den 11 december 2003 ([13]) i fråga om ovannämnda stödordning avslutas härmed eftersom det har blivit överflödigt i och med att Italien drog tillbaka sin anmälan den 2 juli 2004 och inte har genomfört det föreslagna stödet.

Artikel 2

Det förfarande enligt artikel 88.2 i EG-fördraget som inleddes i fråga om det stöd som beviljats av Italien (Lazioregionen) mellan 1998 och 2000 inom ramen för stödordningen i enlighet med lag nr 52/94, ändrad genom lag nr 13/96, och som har blivit överflödigt, avslutas härmed.

Artikel 3

Detta beslut riktar sig till Republiken Italien.

Utfärdat i Bryssel den 17 juni 2009.

På kommissionens vägnar

Mariann FISCHER BOEL

Ledamot av kommissionen

([13]) Se fotnot 2.